

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради

« ____ » _____ 20 ____ р № ____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Терезинської гімназії-
початкової школи

« ____ » _____ 20 ____ р № ____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
позашкільного підрозділу
Терезинської гімназії-початкової школи
Білоцерківської міської ради
Київської області

Вступ

Освітня програма позашкільного підрозділу Терезинської гімназії-початкової школи це нормативний документ, який містить характеристику змісту позашкільної освіти, особливості організації освітнього процесу та освітню місію позашкільного підрозділу Терезинської гімназії-початкової школи. Освітня програма розроблена на основі **Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти**, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 №17 схвалюється педагогічною радою Терезинської гімназії-початкової школи, затверджується керівником закладу.

Освітня програма вибудовується з урахуванням диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, збереження єдиного освітнього простору, соціального захисту вихованців, учнів і слухачів, із забезпеченням їх права на доступність і якість позашкільної освіти, створення умов для безперервності освіти.

Освітня програма є засобом забезпечення реальних умов для вибору індивідуальної траєкторії розвитку, гарантом досягнення обраних освітніх рівнів, технологічним засобом управління якістю позашкільної освіти.

Освітня програма узгоджена із законами України «Про освіту» та «Про позашкільну освіту», Положенням про позашкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 р. № 433 (433-2001-п) Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах (в редакції від 11.01.2009), наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 №17 «Про затвердження Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти» Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676, освітніми запитами дітей та їх батьків.

I. Місія, візія та ключові цінності

Місія позашкільного підрозділу – сприяння кожному здобувачу освіти в цілісному розвитку та лідерському становленні; служіння людині, громаді, суспільству.

Візія позашкільного підрозділу:

- підвищення якості і доступності позашкільної освіти;
- піднесення значущості позашкільної освіти для людини, держави, суспільства;
- посилення допрофесійної підготовки, ранньої профілізації учнів;
- навчання впродовж життя у закладах позашкільної освіти;

Ключові цінності: Україна, дитина, громада, професіоналізм, довіра, духовність, лідерство, відповідальність.

II. Мета та завдання освітнього процесу

Метою освітнього процесу є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самота/або професійної реалізації.

Позашкільна освіта є невід'ємним складником системи освіти України, що забезпечує всебічний розвиток особистості, формування її творчих здібностей, громадянської позиції та підготовку до свідомого життя. Вона доповнює та розширює можливості формальної освіти, сприяє соціалізації дітей та молоді, розвитку їх талантів та інтересів. Саме на рівні

позашкільної освіти дитина не лише має змогу набути компетентностей, але й розвинути їх, задовольнити власні пізнавальні інтереси.

Основними завданнями є:

Основними завданнями позашкільної освіти є:

- виховання громадянина України;
- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;
- виховання у вихованців, учнів і слухачів шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища у закладах позашкільної освіти, найбільш доступних і наближених до місця проживання дітей, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами;
- здобуття учнями, вихованцями, слухачами первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;
- вдосконалення фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів, підготовка спортивного резерву для збірних команд України з різних видів спорту;
- організація дозвілля вихованців, учнів і слухачів, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;
- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування здорового способу життя вихованців, учнів і слухачів;
- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу:

гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;

єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;

безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями; цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;

багатоукладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність. Освітній процес здійснюється за одним або кількома напрямками (зазначається, за якими саме – відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту»).

III. Система управління освітнім процесом.

Управління позашкільним підрозділом здійснюється відповідно до Статуту гімназії-початкової школи на основі поєднання прав та повноважень Засновника (Білоцерківської міської ради), Органу управління (Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради) та керівника Закладу.

Керівництво позашкільним підрозділом у межах повноважень, визначених законами України, здійснює керівник гімназії-початкової школи;

Керівник Закладу здійснює безпосереднє управління позашкільним підрозділом та несе відповідальність за освітню, фінансово-господарську діяльність, прозорість й інформаційну відкритість діяльності, здійснення трудових правовідносин тощо.

Основні завдання управління:

- Планування: встановлення цілей та розробка стратегій для їх досягнення.
- Організація: структурування робочого процесу, розподіл ресурсів та повноважень між співробітниками.

- Мотивація (Керування): спрямування працівників до спільних дій, виховання необхідних цінностей та забезпечення професійного розвитку.
- Контроль: моніторинг виконання планів та показників, а також внесення необхідних коректив для досягнення поставлених цілей.
- Інформаційно-аналітичне забезпечення: збір, аналіз та інтерпретація даних для прийняття обґрунтованих рішень.
- Прогнозування: передбачення майбутніх змін та їх можливого впливу на діяльність організації.
- Регулювання: встановлення правил та процедур для забезпечення стабільності та ефективності системи.
- Координація: узгодження дій різних підрозділів та співробітників для досягнення спільних цілей.

Кадрове забезпечення:

Кількісний склад працівників

Усього педагогічних працівників	4
З них:	
• Заступник директора позашкільного підрозділу	1
• керівників гуртків	4
З них:	1
внутрішнє сумісництво	2
зовнішнє сумісництво	

Якісний склад педагогічного колективу

	Освітньо-кваліфікаційний рівень				Кваліфікаційні категорії та педагогічні звання	
	молодший спеціаліст	бакалавр	спеціаліст	магістр	10 тарифний розряд -	11 тарифний розряд
Кількість педагогічних працівників	0	0	1	3	1	3

Педагогічний стаж працівників

	Педагогічний стаж працівників						
	до 3 років	понад 3 роки	понад 10 років	понад 20 років	понад 30 років	понад 40 років	понад 50 років
Кількість педагогічних працівників	0	2	2	0	0	0	0

IV. Навчальний план та обґрунтування його вибору

При формуванні робочого навчального плану з метою створення умов для оновлення змісту позашкільної освіти, здійснення якісного навчально-виховного процесу враховувалися Типові навчальні плани для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676, освітніми запитами дітей та їх батьків з урахуванням рівнів класифікації гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань (початковий, основний, вищий), визначених Положенням про позашкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 р. № 433 ([433-2001-п](#)), та основних напрямів позашкільної освіти.

Отже організація діяльності груп гуртків початкового, основного рівнів навчання здійснюється відповідно типових навчальних планів і навчальних програм, затверджених Міністерством освіти і науки. Так як навчальні програми є орієнтовними, керівники гуртків Опаряк В.О. («Креатив») та Крят А.А. (Хореографія) адаптували програми відповідно до кількості годин визначених робочим навчальним планом змінивши й доповнивши зміст програми та розподіл годин за темами, урваховуючи інтереси гуртківців, стан матеріально-технічної бази.

Напрями позашкільної освіти	Назва гуртка	Кількість годин	
		Початковий рівень	Основний рівень
Художньо-естетичний	Креатив		4
	Веселі дударика		4
	Сила єдності		4
	Умілі рученята	4	6
	Хореографія		6

V. Навчальні програми

№ з.п.	Напрям, назва гуртка	За якою навчальною програмою працює		Керівник гуртка (П.І.Б.)
		Назва програми	Ким схвалено, дата	
Художньо-естетичний напрям				

1	Умілі рученята 10 годин	Навчальна програма «Народні ремесла України» (Кіріченко Наталя, Корнієнко Анна)	«Схвалено для використання в освітньому процесі» Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол № 1) Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0005-2024.	Непочатенко О.М, керівник гуртка
2	Сила єдності 4 годин	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Основи музичного мистецтва» (Інна Валуйко)	«Схвалено для використання в освітньому процесі» Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 11.03.2024 (протокол № 1) Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0016-2024	Шевчук О.П. керівник гуртка
3	Веселі дударики 4 години	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку (вокальний, хореографічний, музичний, театральний, цирковий профілі) Музичний профіль Навчальна програма естрадно-духового оркестру	Київ 2016 Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист від 08.04.2016 р. № 1/11-4657) Загальна редакція Шкура Г.А., Биковський Т.В., канд. пед. наук, доцент 26.04.2024 – № 04-23 “Про навчальні програми з позашкільної освіти”	Шевчук О.П. керівник гуртка
4	Креатив 4 години	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Студія образотворчого мистецтва» (Новодворська Т. В.)	«Схвалено для використання в освітньому процесі» Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол №3) Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0016-2022	Опаряк В.О. керівник гуртка
5	Хореографія 6 години	Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Хореографія»	Схвалено для використання в позашкільних закладах науково-методичною комісією з позашкільної освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 1 від 2020)	Крят А.А. керівник гуртка

VI. Методичне забезпечення освітньої програми

Серед працівників підрозділу проводиться :

1. Інформаційно-методична робота, спрямована на удосконалення програм, змісту, форм і методів діяльності гуртків.

2. У позашкільному підрозділі функціонує методичне об'єднання педагогічних працівників підрозділу для координації науково-методичної, організаційної та практичної діяльності закладу з питань здобуття вихованцями, учнями, слухачами позашкільної освіти за різними напрямками.

Підвищення кваліфікації проводиться у формі курсів, вебінарів, тренінгів, участю у методичних підрозділах на рівні міської територіальної громади і за іншими організаційними формами.

VII. Організація освітнього процесу

1. До позашкільного підрозділу зараховуються діти та учні шкільного віку, як правило, від 5 до 18 років, які проживають на території Білоцерківської міської територіальної громади.

2. Прийом до позашкільного підрозділу може здійснюватися протягом навчального року (в міру закінчення комплектування гуртків, груп та інших об'єднань) за бажанням вихованців, учнів і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють.

3. Освітній процес у позашкільному підрозділі здійснюється диференційовано (відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів з урахуванням їхнього віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи. Вибір форм і методів навчання працівники закладу позашкільної освіти визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

4. Навчання у гуртках проводяться за фронтально-індивідуальною формою. Використовуються такі методи навчання: бесіди, розповіді, лекції, практичні індивідуальні та колективні вправи, екскурсії на виставки, в музеї, культпоходи на концерти.

5. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку в освітньому процесі, а також шляхом участі вихованців у різноманітних виставках, конкурсах, вікторинах, змаганнях тощо. Наприкінці кожного заняття проводиться коротке опитування, демонстрація дитячих виробів, їх аналіз якщо це стосується гуртків художньо-естетичного напрямку

6. Середня наповнюваність гуртків, груп, секцій, студій та інших творчих об'єднань у позашкільному підрозділі становить, як правило, 10-15 осіб.

Наповнюваність окремих гуртків, груп та інших творчих об'єднань визначається директором Закладу залежно від профілю, навчальних планів, програм і можливостей організації освітнього, тренувального, фізкультурно-оздоровчого, реабілітаційного процесу, рівня майстерності вихованців, учнів і становить не більш як 25 вихованців, учнів і слухачів.

7. Прийом до гуртків та секцій може здійснюватися протягом навчального року за бажанням учнів/вихованців і за згодою батьків або осіб, що їх замінюють. Для зарахування учнів/вихованців до спортивних, спортивно-технічних, туристичних, хореографічних гуртків та секцій потрібна довідка медичного закладу про відсутність у них протипоказань для занять у зазначених гуртках і секціях.

8. Комплектування гуртків, груп та інших об'єднань здійснюється в період з 01 до 15 вересня, який вважається робочим часом керівника гуртка, групи або іншого творчого об'єднання позашкільного підрозділу.

9. Діяльність гуртків та секцій у позашкільному підрозділі здійснюється диференційовано, відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей учнів і з урахуванням їх вікових, психофізичних особливостей, стану здоров'я.

10. Навчальний рік у позашкільному підрозділі починається 01 вересня. У канікулярні, вихідні та святкові дні гуртки та секції позашкільного підрозділу можуть працювати за окремим планом.

11. Тривалість одного заняття в гуртках та секціях позашкільного підрозділу визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізичного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових груп і становить для учнів/вихованців:

віком від 5 до 6 років – 30 хвилин;

віком від 6 до 7 років – 35 хвилин;

старші 7 років – 45 хвилин

Короткі перерви між заняттями є робочим часом керівників гуртків та секцій.

VIII. Корекційно-розвитковий складник *(для осіб з особливими освітніми потребами)*

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами наводиться, якщо навчальна програма передбачає участь осіб з особливими освітніми потребами у її засвоєнні та створенні спеціальних умов для них.

Корекційно-розвитковий складник визначають керівники гуртків з урахуванням особливостей вихованців з особливими освітніми потребами:

- наявність чи відсутність обмежень для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- необхідність специфічного обладнання (за необхідності) та його перелік; перелік спеціальних завдань для здобувачів освіти з особливими
- освітніми потребами (за необхідності).

IX. Організація інклюзивного навчання

Дітям з особливими освітніми потребами (ООП) надається право на якісну позашкільну освіту. Позашкільна освіта має забезпечити розвиток їхніх здібностей та обдарувань із урахуванням індивідуальних потреб та інтересів, зокрема у соціалізації, професійному визначенні та інтеграції в суспільство. Для осіб з ООП в інклюзивних групах розробляється індивідуальна програма розвитку (ІПР) відповідно до потреб, зазначених у висновку інклюзивно-ресурсного центру за участі принаймні одного з батьків (законних представників) дитини. Перелік цих працівників затверджується наказом керівника закладу освіти. Педагогічні працівники індивідуально адаптують освітній процес у такий спосіб, аби кожна дитина могла розвиватися відповідно до своїх можливостей. Оптимальну кількість дітей з ООП в групі визначає керівник закладу з урахуванням індивідуальних особливостей цих дітей, специфіки освітньої програми, необхідного матеріально-технічного забезпечення, можливості забезпечити безпечне освітнє середовище і можливості педагогічного працівника якісно організувати навчання за обраною наповнюваністю. Так як посада асистента педагогічного працівника в закладах позашкільної освіти не передбачена, соціальні потреби дитини з ООП допомагає задовольняти асистент дитини – соціальний робітник, один із батьків або особа, уповноважена ними.

IX. Очікувані результати реалізації освітньої програми

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців, учнів і слухачів пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток дослідницьких здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному вдосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі. Розвиток здатності до професійного самовизначення. Творчого становлення. Формування громадянського поведінки, патріотизму, любові до України.